

Ingrid VAN DEN AKKER Hoofdpastor UZ Gasthuisberg

Op zoek naar een goeie plek voor de foto, moet Ingrid VAN DEN AKKER even nadenken. „Wat vinden jullie een representatief beeld voor Gasthuisberg? Ik bekijk deze omgeving na al die jaren niet meer als een ziekenhuis.” Mensen, om hen draait het voor de kersverse hoofdpastor elke dag weer.

‘Achter elke ziekenhuisdeur zit iemand met een verhaal’

Jan COLLA

Kleine revolutie in de Leuvense ziekenhuizen Gasthuisberg, Pellenberg en Sint-Pieter. Sinds 1 augustus is de hoofdpastor voor het eerst een leek, een vrouw bovendien. Ingrid VAN DEN AKKER (36) volgt priester Piet VANDEVOORDE op. „Niet evident voor het grootste katholieke ziekenhuis van het land. Alle bisschoppen bogen zich over mijn benoeming. Ik ervaar ze als een belangrijk signaal.”

–Wie is Ingrid van den Akker?

Ik ben Nederlandse, geboren in Sint-Oedenrode, in Noord-Brabant, en daar met mijn oudere zus opgegroeid in een warm nest. Mijn ouders namen me als kind mee naar de kerk. Toen ze later minder gingen, bleef ik gaan, omdat ik zo graag zong in het kinderkoortje. Voor mijn studies trok ik naar Utrecht, eerst een jaar pedagogie, dan verpleegkunde. Als kind droomde ik er al van naar Afrika te trekken, om mensen te helpen. Met de organisatie Missie en Jongeren – nu Dare2Go – kon ik negen maanden naar Ghana. Daar raakte ik ervan doordrongen dat God een plek heeft in het leven zelf. Mensen die soms zelfs de basisbehoeften missen, vinden toch vitaliteit. Geloven houdt hen op de been.

–Hoe kwam u in België terecht?

Ik voelde me na mijn terugkeer niet meer thuis in Nederland – al die consumptie, die snelheid. Omdat ik zo gepakt was door het religieuze, wilde ik theologie studeren, maar dat bleek te duur. Met een beurs van de Stichting Thomas More kon ik naar Leuven. Naast mijn studies werkte ik daar deeltijds in de Wingerd, een zorgcentrum voor mensen met dementie. We waren ’s avonds met twee verpleegsters voor zestien bewoners. Als iemand overleed, moest je dat ook nog eens combineren met alle gewone zorgtaken. Ik wilde tijd maken voor de mensen, maar dat lukte vaak niet. Daarom koos ik voor de pastoraal.

In oktober 2005 begon ik hier. Je moet het kunnen ervaren als een roeping, anders hou je het niet vol. Je wordt voortdurend geconfronteerd met afscheid, verdriet, ook bij jonge mensen. Mijn geloof is heel belangrijk: iets in Gods handen leggen, zodat die het mee kan dragen. En we hebben een goed team, twee priesters en acht leken, mannen en vrouwen, van 25 tot 62, met eigen kwaliteiten.

Ingrid van den Akker: „Ik blijf naast diensthoofd ook pastor tussen de mensen. Daar leef ik van.” © Mine Dalemans

–Hoe vinden mensen in dit mastodontziekenhuis de weg naar jullie?

We krijgen oproepen van patiënten en we werken nauw samen met de zorgverleners. Vooral de verpleegkundigen zijn onze antennes. We zijn met tien pastors voor tweeduizend patiënten. We moeten ermee leren omgaan dat we er niet altijd voor iedereen kunnen zijn. Ik blijf het verbazend vinden hoe je overal welkom bent en hoe mensen hun verhalen delen. Ziek zijn is heel ingrijpend, die confrontatie doet mensen stilstaan. Zeker mensen die de dood in de ogen kijken, maken de balans op en zitten met diepe zingevingsvragen.

–Krijgt u ook negatieve reacties?

Het gebeurt wel eens. Als vrouw is het anders dan voor mannelijke collega's. We zien zelfs dat mensen het fijn vinden om 'de Kerk' vertegenwoordigd te zien door een vrouwelijk gelaat. Ik vertrek zo al steeds vanuit de patiënt, ik bepaal de gesprekslijn niet. Ik vraag wel: „Wat maakt dat u uw ziekte volhoudt?” We brengen mensen bij hun krachtbron, of dat nu God is of iets anders. Voor wie niet meer gelooft, is dat zeker belangrijk, net omdat ze geen geloofshouvast meer hebben.

–U bent sinds kort diensthoofd. Bent u nu meer manager dan pastor?

Ik aanvaardde mijn functie op voorwaarde dat ik de helft van mijn tijd mag blijven besteden aan het bed, bij mensen. Ik kan niet zonder, daar leef ik van. Het wordt een uitdaging om de voeling met het werkveld te houden en tegelijk mee

„Er zijn tien pastors voor tweeduizend patiënten. We kunnen er niet altijd voor iedereen zijn”

te denken met de directie. We worden behandeld als elke andere dienst en moeten dus ook cijfers voorleggen. Zo moeten we onze mankracht verantwoorden: is die evenredig met de vraag? Een moeilijke kwestie, want als pastor roep je die vraag op. Neem ons weg, en de vraag vermindert. Laat ons er 'zijn', en de vragen komen.

–Wat is jullie positie in ethische kwesties als levensbeëindiging?

Ook daar vertrekken we vanuit de patiënt. Als die iets vraagt, oordeel ik daar niet over. Brengen mensen euthanasie ter sprake, zeggen ze soms meteen: „U zult daar wel tegen zijn.” Dat nuanceren we. We laten aanvoelen dat we hen respecteren en blijven meegaan op hun levensweg. Als zij een ritueel willen, geven we dat. Omgekeerd zijn we soms ook steun voor de patiënt, door bijvoorbeeld bij therapeutische hardnekkigheid op te komen voor hun menselijke waardigheid.

–Als leken kunnen jullie geen sacramenten toedienen. Zorgt dat voor verwarring?

Dat krijgen we soms moeilijk uitgelegd. Aan een sterfbed is het ook niet de plek om aan catechese te doen en het subtiele onderscheid uit te leggen: een priester mag de ziekenzalving toedienen, wij mogen zegenen. Voor een aantal mensen is dat oké, anderen vragen wel het sacrament. Die moeten we soms pijnlijk teleurstellen, want onze priesters zijn niet permanent beschikbaar. Ik vind het jammer dat we niet het volle sacrament mogen toedienen. De Kerk leerde mensen dat het zo hoort, maar kan het in de praktijk steeds minder aanbieden. Het wordt tijd dat daar eens over wordt nagedacht.